

درختداری حلقه‌مفقوده درختکاری

گروه اجتماعی - مریم رضانی

کشورمایکی از فقیرترین سرانه‌های جنگلی را دارد، بین در حال است که روزانه حدود ۵۰ هکتار از جنگل‌ها مراتع از طریق تخریب و تغییر کاربری از دست می‌رود. تخریب زیستگاه‌هایی که تنوع زیستی کشور را کاهش داده و پیامدهای غیرقابل جبرانی به همراه دارد. دودمه قبل سطح جنگل‌های طبیعی بیش از ۱۳ و نیم میلیون هکتار بود، اما حالا این سطح به حدود ۱۲ میلیون هکتار رسیده است. تخریبی گسترده روزافزون که تنوع زیستی را هدف قرار داده است. این مسئله محدود به جنگل‌ها نبوده و مراتع هم با سرعت در حال تخریب یا تغییر کاربری هستند و در این میان نابودی درختان و جنگل‌های دست‌کاشت نیز به ویژه در شهرهای بزرگ همراه با دلایلی مانند خشکسالی، خطر سقوط درخت و یاقطع گونه‌های عمدتاً کهنسال صرفاً توجه‌ی می‌شود.

شاید به همین علت است که می‌گویند در روز درختکاری اگرچه کاشت درخت مرسوم است، اما مراقبت و بقای درختان کاشته‌شده اهمیتی بسیار بیشتر از غرس نهال دارد، به عبارتی «نگهداشت» درختان بیش از «کاشت» آن‌ها اهمیت دارد؛ واقعیتی که کم‌تاکر از سوی مدیران و مسئولان مغفل مانده است. در سال‌های گذشته بارها در مورد روند تخریب و نابودی درختان هشدارهایی از سوی فعالان محیط زیست داده شده اما آمار تخریب‌ها نشان می‌دهد این روند نه تنها متوقف نشده که افزایش نیز یافته است. در چنین شرایطی حفاظت از سرمایه‌های طبیعی شهرها چون حفظ درختان کهنسال و باغات برجای مانده بر اقدام برای درختکاری ارجح است.

لُزوم اصلاح نگرش مصرفی و کوتاه مدت به منابع طبیعی
محمد متینی زاده، عضو هیئت‌علمی مؤسسه تحقیقات جنگل‌هاومراتع کشور نیز این دیدگاه موافق است. او در گفت‌وگو با «رسالت» می‌گوید: «اگر می‌خواهیم طبیعت دوباره سرزنده باشد باید به اصل حفاظت و نگهداری از درختانی که قبلاً کاشته‌شده اند توجه کرد و بنگرش مصرفی و کوتاه مدت به منابع طبیعی را اصلاح کنیم. صحبت از کاشت جنگل به نیت این‌که ۳۰ سال بعد برای تولید کاغذ، مقوا و چوب پاک تراشی شود، صحبت و دیدگاه درستی نیست. میلیون‌ها سال است که پوشش‌های گیاهی کاشت جنگل به نیت این‌که ۳۰ سال بعد برای تولید کاغذ، مقوا و چوب پاک تراشی شود، صحبت و دیدگاه درستی است. از موارد مصرفی نظیر تولید چوب و کاغذ بوده است. خدمات بسیار فراوانی به سواره زمین ارائه کرده‌اند و بر هیچ‌کسی پوشیده نیست که ثمره درختان بسیار فراثر از موارد مصرفی نظیر تولید چوب و کاغذ بوده است. یکی از کارکردهای مهم اکوسیستم‌های جنگلی، نقش آن‌ها در حفظ منابع تجدیدناپذیر خاک و جلوگیری از انهدام آن‌هاست و نقش کلیدی، حیاتی و بسیار تأثیرگذار در کاهش فرسایش خاک دارند. از طرفی درختان به‌طور کلی پوشش‌های گیاهی از منابع آبی حفاظت کرده‌و آب تولید می‌کنند و بامیکرواگانیسم‌های خاک ارتباط برقرار و دایره گانسیسم‌های خاک را گسترش می‌دهند و به نحوی از حشرات اکوسیستم محافظ می‌کنند. به این مفهوم

برنامه‌های معنوی و فرهنگی آستان‌های مقدس امامزادگان ساوجبلاغ و چهارباغ در ماه مبارک رمضان

ریاست اداره اوقاف وامورخیریه شهرستان‌های ساوجبلاغ وچهارباغ گفت: ضمن تبریک فرارسیدن ماه مبارک رمضان برنامه‌های معنوی و فرهنگی آستان‌های مقدس امامزادگان ساوجبلاغ وچهارباغ ازروزاول ماه بندگی خدامه خودسازی

۱۳در بقعه متبرکه برگزار خواهد شد. این برنامه‌ها شامل افطاری ساده، ترتیل خوانی وتفسیرقرآن کریم، محافل انس باقرآن کریم، رحلت‌حضرت خدیجه(س)،مدارمت، ولادت‌امام‌حسن(ع)،شب‌های قدروشاهدات حضرت علی(ع) به همراه مسابقات فرهنگی وقرآنی درباقع ذیل الذکر برگزار می‌گردد. امامزاده جعفرهشتگرد امامزاده هادی ینگي امام امامزاده اطهرالدین افریخلاف امامزادگان حسین وبی بی سکنیه کردان امامزادگان یحیی، بی بی شهربانو وبی بی سکنیه دوزغنبر امامزادگان عبدالله وصالح چندار امامزاده سلیمان خور امامزاده هاشم عرب‌آباد امامزاده ابراهیم‌آباد امامزاده کمال‌الدین وشعیب‌الدین رامجین امامزادگان طاهر،مطهر،مقرفرشتند امامزاده جوادقاسم آباآباد امامزاده اسماعیل زکی آباد اداره اوقاف وامورخیریه ساوجبلاغ

تصحیح

در آگهی دعوت به مجمع عمومی فوق العاده نوبت دوم شرکت نگین صنعتی جنوب منطقه آزاد چابهار سهامی خاص به شماره ثبت ۱۷۱۹ شناسه ملی ۱۹۱۶۴۳/۰۱۴۰۰ که در روز نامه رسالت مورخه ۱۴/۱۲/۱۴۰۳ صفحه ۳ درج گردیده خانم حمیده فدایی – نماینده شرکت صنایع غذایی دنز منطقه آزاد چابهار صحیح می‌باشد که ضمن پوزش بدینوسیله اصلاح می‌گردد.

اجتهای

که وقتی جنگل‌ها و مراتع آباد باشد، بسیاری از حشرات به‌جای این که مراتع را دغال‌جاقت و بیماری‌کنند، به‌زندگی مسالمت‌آمیزخودردل جنگل‌هاومراتع‌آبادمی‌دهند. فراموش نکنیم که پوشش‌های گیاهی به‌ویژه درختان برای کاهش دما در شهرها مناسب هستند و می‌توانند روی بهبود شرایط‌هوای پیرامون ما نقش داشته باشند. درختان با ایجاد تعادل بخشی در متابولیسم شهر و ارائه خدمات اکوسیستمی همچون کاهش آلاینده‌های هوا، تعدیل جزایر حرارتی وتلطیف دمای محیط، کنترل روان آب‌ها و سیلاب‌های شهری و ترسیب و ذخیره کربن، به ارتقای کیفیت زیست شهرها کمک می‌کنند. به همین علت با نگاه و رویکرد مصرفی به منابع جنگلی ودرختان قاعدتا حفظ ونگهداشت این منابع نمی‌تواند در اولویت سیاست‌گذاران و مدیران اجرایی قرار گیرد و ازین‌روقتن بخش‌وسعی از جنگل‌هایادرختان‌شهری به‌اتفاق خاصی منجرخواهدشد. درحالی‌که‌بایدصرفا بر مسئله نگهداری، حفاظت، احیا وتوسعه متمرکز بود.»

➡ **چرا تعداد زیادی دفاتر املاک در کنار جنگل‌ها وجود دارد؟**
متینی زاده معتقد است: «وقتی عزم ملی برای حفاظت ازعرصه‌های جنگلی وجود داشته باشد، آنگاه هیچ‌کس به‌خودش اجازه‌زمنی دهدیک درخت ۳-۴ساله را به‌راحتی قطع کند.» این عضو هیئت علمی مؤسسه تحقیقات جنگل‌هاومراتع کشور در این باره توضیح می‌دهد که «باید به درختان و گیاهان مراتع فرصت بدهیم تا اکوسیستمی که تشکیل داده اند را به سمت شکوفایی بیش‌بریزند، باید به درختان آشنایه یک اقلیم اجازه داد تا به سن کهنسالی برسند، مثلا ۹۰ساله شوند. سپس به آن‌ها اجازه داد تا با کهنسال‌تر شدن، جنگل را به یک زیست‌بوم خودکفا تبدیل کنند، اماگذاشتیم که چنین مسیری طی شود. بنابراین به یک عزم ملی برای حفاظت از منابع طبیعی و دوری از تغییر کاربری نیاز داریم. آنچه باعث شده منابع طبیعی آسیب ببینند، ازده خارج کردن اهمیت آن است. وقتی حفظ این منابع از رزمندار جزواولویت‌های آخرمان قرار می‌دهیم و برای هر چیزی ازجمله معدن کاوی و انواع تغییرات کاربری نظیر کشاورزی وویلاسازی اهمیت بیشتری قائلیم، معلوم است آسیب‌هایی که منابع طبیعی متحمل می‌شوند، بسیار گسترده خواهد بود. تأسیس دفاتر معاملات املاک در کنار منابع طبیعی نشان می‌دهد که جنگل‌ها و مراتع از طریق طرح‌های عمرانی وویلاسازی‌های گسترده در حال تخریب وتغییر کاربری اند و گرنه چرا باید تعداد زیادی دفاتر املاک در کنار جنگل‌ها وجود داشته باشد؟ بنابراین منابع طبیعی ماتحت تأثیر عوامل مخربی قرار دارد. بیش از یک دهه است که ویلاسازی در استان‌ها و شمالی از کنار مناطق ساحلی به اعماق جنگل‌ها کشیده شده است. ضعف نظارتی موجب شده دامنه جنگل خواری در شمال کشور روزبه‌روز گسترده‌تر شده و بگرتیرین نقاط جنگلی را نیز در معرض تخریب قرار دهد. در این میان اما درختان محیط‌های شهری نیز وضعیت مشابهی دارند؛ منابع

اولویت نخست، حفاظت از جنگل‌های طبیعی است
هومن روبانیش، عضو هیئت‌مدیره انجمن جنگلبانی ایران وعضو هیئت‌علمی مؤسسه تحقیقات جنگل‌هاومراتع نیز در گفت‌وگو با «رسالت» اهمیت حفاظت از درختان کاشته شده را بیش از درختکاری دانسته می‌گوید: «سال‌هاست که به موضوع درختکاری توجه شده، اما آن‌طور که باید مسئله درختداری مورد توجه نبوده است. از دهه چهل به بعد جنگل‌کاری و درختکاری‌های بسیاری صورت

گرفته اما در حال حاضر نباید سطوح جدیدی از مراتع و

شهری سازه‌محور و برخی از فعالان عرصه ساخت‌وساز درختانی که در گذشته کاشته‌شده رسیدگی کرد. بنابراین بودجه‌ها و منابع آبی که به‌اهدفتوسعه جنگل ودرختکاری اختصاص می‌یابد باید برای نگهداری و حفاظت از درختانی که قبلاً کاشته‌شده‌اند، البته نه صرفاً از شمالی کشور

این عضو هیئت علمی مؤسسه تحقیقات جنگل‌ها و مراتع کشور خاطرنشان می‌کند که «غلیه ساخت‌وسازها و تخریب وقطع یروبه‌درختان طی سال‌های اخیر به‌ویژه در کلان‌شهرها نمایان‌تر عدم نظارت ونیود عزم ملی است. همه ما می‌دانیم که اراضی منابع طبیعی نباید تخریب شود و یا در قله یک جنگل مرتفع، نباید ویلایی ساخته شود، ولی این اتفاقات به فراوانی رخ می‌دهد، چون خبری از نظارت‌های سفت‌وسخت و به‌دوراز سفارش و رانت نیست. البته عدم ارزش‌گذاری درختان نیز مزید بر علت شده است. از این‌رو مدایی که مسئله ارزش‌گذاری در حوزه منابع طبیعی به‌طور اساسی وریشه‌ای حل نشود، نمی‌توان چشم‌انداز روشنی برای حل مسائل این جنبیتی متصور بود. عزم ملی نیز مهم است. درعین‌حال صورت‌هروگنه تخلفی در اراضی منابع طبیعی رخ خواهد داد، این عزم باید حاکم شود و پیش از اجرای هر پروژه‌ای باید، منابع طبیعی را در اولویت قرار داد و رویکرد‌ها به سمت‌وسوی توسعه پایدار هدایت کرد تا خدشه‌ای به ساخت این منابع ارزشمند وارد نشود. منابع پررزشی که از هزاران سال گذشته به ما رسیده را به‌راحتی از بین می‌بریم و با این‌روندن چیزی برای دوسه نسل بعد از ما باقی نمی‌ماند، مگر در کشور چه میزان جنگل بکر و مرع داریم و صرفا نهالی رویکرد حاکمیت به سمت حفاظت بوده‌است، اما در عمل ما درهای محکمی در این زمینه برداشته نشده و برخلاف کاشت درختان که هزینه بسیار کمی دارد و صرفا نهالی کاشته می‌شود، مقوله حفاظت بسیار دشوار و پرهزینه است. باید بودجه مناسبی تخصیص داد و نیروی انسانی را به تعداد کافی به خدمت گرفت. در حال حاضر سازمان منابع طبیعی و آبخیزداری به عنوان رکن ناظر بر حفاظت از منابع طبیعی به لحاظ نیروی انسانی خالی شده است. ما در سطح جنگل‌هایمان چند تعداد جنگلبان داریم؟ هر جنگلبان چه وسعتی را می‌تواند پوشش دهد؟ تحقیق این موارد نیازمند اعتبار و منابع است، وقتی اعتباری موجود نباشد، مشخص است که نمی‌توان در مقوله حفاظت موفق بود. در کشور که تا به این حد منابع طبیعی آن تحت فشار هستند، اصلی‌ترین عامل، حفاظت است.»

➡ **اولیت نخست، حفاظت از جنگل‌های طبیعی است**

هومن روبانیش، عضو هیئت‌مدیره انجمن جنگلبانی ایران وعضو هیئت‌علمی مؤسسه تحقیقات جنگل‌هاومراتع نیز

در گفت‌وگو با «رسالت» اهمیت حفاظت از درختان کاشته

شده را بیش از درختکاری دانسته می‌گوید: «سال‌هاست که به موضوع درختکاری توجه شده، اما آن‌طور که باید مسئله درختداری مورد توجه نبوده است. از دهه چهل

به بعد جنگل‌کاری و درختکاری‌های بسیاری صورت

**آگهی تغییرات شرکت سهامی خاص ساختمانی هفت ایوان تنکابن به شناسه ملی ۰۱۷۲۸۴۱/۰۷۶۰۱ و به شماره ثبت ۱۲۵۵ به استناد صورت جلسه مجمع عمومی فوق العاده مورخ ۳۰/۰۸/۱۴۰۳ تصصیمات ذیل اتخاذ شد:
تعداد اعضای هیئت مدیره به ۴ نفر تغییر یافت و ماده مربوطه در اساسنامه اصلاح گردید.
اداره کل ثبت اسناد و املاک استان مازندران مرجع ثبت شرکت ها و موسسات غیر تجاری تنکابن (۱۸۹۳۵۷۲)**

رسالت

گرفته اما در حال حاضر نباید سطوح جدیدی از مراتع و شهری سازه‌محور و برخی از فعالان عرصه ساخت‌وساز درختانی که در گذشته کاشته‌شده رسیدگی کرد. بنابراین بودجه‌ها و منابع آبی که به‌اهدفتوسعه جنگل ودرختکاری اختصاص می‌یابد باید برای نگهداری و حفاظت از درختانی که قبلاً کاشته‌شده‌اند، البته نه صرفاً از شمالی کشور

این عضو هیئت علمی مؤسسه تحقیقات جنگل‌ها و مراتع کشور خاطرنشان می‌کند که «غلیه ساخت‌وسازها و تخریب وقطع یروبه‌درختان طی سال‌های اخیر به‌ویژه در کلان‌شهرها نمایان‌تر عدم نظارت ونیود عزم ملی است. همه ما می‌دانیم که اراضی منابع طبیعی نباید تخریب شود و یا در قله یک جنگل مرتفع، نباید ویلایی ساخته شود، ولی این اتفاقات به فراوانی رخ می‌دهد، چون خبری از نظارت‌های سفت‌وسخت و به‌دوراز سفارش و رانت نیست. البته عدم ارزش‌گذاری درختان نیز مزید بر علت شده است. از این‌رو مدایی که مسئله ارزش‌گذاری در حوزه منابع طبیعی به‌طور اساسی وریشه‌ای حل نشود، نمی‌توان چشم‌انداز روشنی برای حل مسائل این جنبیتی متصور بود. عزم ملی نیز مهم است. درعین‌حال صورت‌هروگنه تخلفی در اراضی منابع طبیعی رخ خواهد داد، این عزم باید حاکم شود و پیش از اجرای هر پروژه‌ای باید، منابع طبیعی را در اولویت قرار داد و رویکرد‌ها به سمت‌وسوی توسعه پایدار هدایت کرد تا خدشه‌ای به ساخت این منابع ارزشمند وارد نشود. منابع پررزشی که از هزاران سال گذشته به ما رسیده را به‌راحتی از بین می‌بریم و با این‌روندن چیزی برای دوسه نسل بعد از ما باقی نمی‌ماند، مگر در کشور چه میزان جنگل بکر و مرع داریم و صرفا نهالی رویکرد حاکمیت به سمت حفاظت بوده‌است، اما در عمل ما درهای محکمی در این زمینه برداشته نشده و برخلاف کاشت درختان که هزینه بسیار کمی دارد و صرفا نهالی کاشته می‌شود، مقوله حفاظت بسیار دشوار و پرهزینه است. باید بودجه مناسبی تخصیص داد و نیروی انسانی را به تعداد کافی به خدمت گرفت. در حال حاضر سازمان منابع طبیعی و آبخیزداری به عنوان رکن ناظر بر حفاظت از منابع طبیعی به لحاظ نیروی انسانی خالی شده است. ما در سطح جنگل‌هایمان چند تعداد جنگلبان داریم؟ هر جنگلبان چه وسعتی را می‌تواند پوشش دهد؟ تحقیق این موارد نیازمند اعتبار و منابع است، وقتی اعتباری موجود نباشد، مشخص است که نمی‌توان در مقوله حفاظت موفق بود. در کشور که تا به این حد منابع طبیعی آن تحت فشار هستند، اصلی‌ترین عامل، حفاظت است.»

➡ **اولیت نخست، حفاظت از جنگل‌های طبیعی است**

هومن روبانیش، عضو هیئت‌مدیره انجمن جنگلبانی ایران وعضو هیئت‌علمی مؤسسه تحقیقات جنگل‌هاومراتع نیز

در گفت‌وگو با «رسالت» اهمیت حفاظت از درختان کاشته

شده را بیش از درختکاری دانسته می‌گوید: «سال‌هاست که به موضوع درختکاری توجه شده، اما آن‌طور که باید مسئله درختداری مورد توجه نبوده است. از دهه چهل

به بعد جنگل‌کاری و درختکاری‌های بسیاری صورت

گرفته اما در حال حاضر نباید سطوح جدیدی از مراتع و

شهری سازه‌محور و برخی از فعالان عرصه ساخت‌وساز درختانی که در گذشته کاشته‌شده رسیدگی کرد. بنابراین بودجه‌ها و منابع آبی که به‌اهدفتوسعه جنگل ودرختکاری اختصاص می‌یابد باید برای نگهداری و حفاظت از درختانی که قبلاً کاشته‌شده‌اند، البته نه صرفاً از شمالی کشور

این عضو هیئت علمی مؤسسه تحقیقات جنگل‌ها و مراتع

شهری سازه‌محور و برخی از فعالان عرصه ساخت‌وساز درختانی که در گذشته کاشته‌شده رسیدگی کرد. بنابراین بودجه‌ها و منابع آبی که به‌اهدفتوسعه جنگل ودرختکاری اختصاص می‌یابد باید برای نگهداری و حفاظت از درختانی که قبلاً کاشته‌شده‌اند، البته نه صرفاً از شمالی کشور

این عضو هیئت علمی مؤسسه تحقیقات جنگل‌ها و مراتع

شهری سازه‌محور و برخی از فعالان عرصه ساخت‌وساز درختانی که در گذشته کاشته‌شده رسیدگی کرد. بنابراین بودجه‌ها و منابع آبی که به‌اهدفتوسعه جنگل ودرختکاری اختصاص می‌یابد باید برای نگهداری و حفاظت از درختانی که قبلاً کاشته‌شده‌اند، البته نه صرفاً از شمالی کشور

این عضو هیئت علمی مؤسسه تحقیقات جنگل‌ها و مراتع

شهری سازه‌محور و برخی از فعالان عرصه ساخت‌وساز درختانی که در گذشته کاشته‌شده رسیدگی کرد. بنابراین بودجه‌ها و منابع آبی که به‌اهدفتوسعه جنگل ودرختکاری اختصاص می‌یابد باید برای نگهداری و حفاظت از درختانی که قبلاً کاشته‌شده‌اند، البته نه صرفاً از شمالی کشور

این عضو هیئت علمی مؤسسه تحقیقات جنگل‌ها و مراتع

شهری سازه‌محور و برخی از فعالان عرصه ساخت‌وساز درختانی که در گذشته کاشته‌شده رسیدگی کرد. بنابراین بودجه‌ها و منابع آبی که به‌اهدفتوسعه جنگل ودرختکاری اختصاص می‌یابد باید برای نگهداری و حفاظت از درختانی که قبلاً کاشته‌شده‌اند، البته نه صرفاً از شمالی کشور

این عضو هیئت علمی مؤسسه تحقیقات جنگل‌ها و مراتع

شهری سازه‌محور و برخی از فعالان عرصه ساخت‌وساز درختانی که در گذشته کاشته‌شده رسیدگی کرد. بنابراین بودجه‌ها و منابع آبی که به‌اهدفتوسعه جنگل ودرختکاری اختصاص می‌یابد باید برای نگهداری و حفاظت از درختانی که قبلاً کاشته‌شده‌اند، البته نه صرفاً از شمالی کشور

این عضو هیئت علمی مؤسسه تحقیقات جنگل‌ها و مراتع

شهری سازه‌محور و برخی از فعالان عرصه ساخت‌وساز درختانی که در گذشته کاشته‌شده رسیدگی کرد. بنابراین بودجه‌ها و منابع آبی که به‌اهدفتوسعه جنگل ودرختکاری اختصاص می‌یابد باید برای نگهداری و حفاظت از درختانی که قبلاً کاشته‌شده‌اند، البته نه صرفاً از شمالی کشور

این عضو هیئت علمی مؤسسه تحقیقات جنگل‌ها و مراتع

شهری سازه‌محور و برخی از فعالان عرصه ساخت‌وساز درختانی که در گذشته کاشته‌شده رسیدگی کرد. بنابراین بودجه‌ها و منابع آبی که به‌اهدفتوسعه جنگل ودرختکاری اختصاص می‌یابد باید برای نگهداری و حفاظت از درختانی که قبلاً کاشته‌شده‌اند، البته نه صرفاً از شمالی کشور

این عضو هیئت علمی مؤسسه تحقیقات جنگل‌ها و مراتع

شهری سازه‌محور و برخی از فعالان عرصه ساخت‌وساز درختانی که در گذشته کاشته‌شده رسیدگی کرد. بنابراین بودجه‌ها و منابع آبی که به‌اهدفتوسعه جنگل ودرختکاری اختصاص می‌یابد باید برای نگهداری و حفاظت از درختانی که قبلاً کاشته‌شده‌اند، البته نه صرفاً از شمالی کشور

این عضو هیئت علمی مؤسسه تحقیقات جنگل‌ها و مراتع

شهری سازه‌محور و برخی از فعالان عرصه ساخت‌وساز درختانی که در گذشته کاشته‌شده رسیدگی کرد. بنابراین بودجه‌ها و منابع آبی که به‌اهدفتوسعه جنگل ودرختکاری اختصاص می‌یابد باید برای نگهداری و حفاظت از درختانی که قبلاً کاشته‌شده‌اند، البته نه صرفاً از شمالی کشور

این عضو هیئت علمی مؤسسه تحقیقات جنگل‌ها و مراتع

شهری سازه‌محور و برخی از فعالان عرصه ساخت‌وساز درختانی که در گذشته کاشته‌شده رسیدگی کرد. بنابراین بودجه‌ها و منابع آبی که به‌اهدفتوسعه جنگل ودرختکاری اختصاص می‌یابد باید برای نگهداری و حفاظت از درختانی که قبلاً کاشته‌شده‌اند، البته نه صرفاً از شمالی کشور

این عضو هیئت علمی مؤسسه تحقیقات جنگل‌ها و مراتع

شهری سازه‌محور و برخی از فعالان عرصه ساخت‌وساز درختانی که در گذشته کاشته‌شده رسیدگی کرد. بنابراین بودجه‌ها و منابع آبی که به‌اهدفتوسعه جنگل ودرختکاری اختصاص می‌یابد باید برای نگهداری و حفاظت از درختانی که قبلاً کاشته‌شده‌اند، البته نه صرفاً از شمالی کشور

این عضو هیئت علمی مؤسسه تحقیقات جنگل‌ها و مراتع

شهری سازه‌محور و برخی از فعالان عرصه ساخت‌وساز درختانی که در گذشته کاشته‌شده رسیدگی کرد. بنابراین بودجه‌ها و منابع آبی که به‌اهدفتوسعه جنگل ودرختکاری اختصاص می‌یابد باید برای نگهداری و حفاظت از درختانی که قبلاً کاشته‌شده‌اند، البته نه صرفاً از شمالی کشور

این عضو هیئت علمی مؤسسه تحقیقات جنگل‌ها و مراتع

شهری سازه‌محور و برخی از فعالان عرصه ساخت‌وساز درختانی که در گذشته کاشته‌شده رسیدگی کرد. بنابراین بودجه‌ها و منابع آبی که به‌اهدفتوسعه جنگل ودرختکاری اختصاص می‌یابد باید برای نگهداری و حفاظت از درختانی که قبلاً کاشته‌شده‌اند، البته نه صرفاً از شمالی کشور

این عضو هیئت علمی مؤسسه تحقیقات جنگل‌ها و مراتع

شهری سازه‌محور و برخی از فعالان عرصه ساخت‌وساز درختانی که در گذشته کاشته‌شده رسیدگی کرد. بنابراین بودجه‌ها و منابع آبی که به‌اهدفتوسعه جنگل ودرختکاری اختصاص می‌یابد باید برای نگهداری و حفاظت از درختانی که قبلاً کاشته‌شده‌اند، البته نه صرفاً از شمالی کشور

این عضو هیئت علمی مؤسسه تحقیقات جنگل‌ها و مراتع

شهری سازه‌محور و برخی از فعالان عرصه ساخت‌وساز درختانی که در گذشته کاشته‌شده رسیدگی کرد. بنابراین بودجه‌ها و منابع آبی که به‌اهدفتوسعه جنگل ودرختکاری اختصاص می‌یابد باید برای نگهداری و حفاظت از درختانی که قبلاً کاشته‌شده‌اند، البته نه صرفاً از شمالی کشور

این عضو هیئت علمی مؤسسه تحقیقات جنگل‌ها و مراتع

شهری سازه‌محور و برخی از فعالان عرصه ساخت‌وساز درختانی که در گذشته کاشته‌شده رسیدگی کرد. بنابراین بودجه‌ها و منابع آبی که به‌اهدفتوسعه جنگل ودرختکاری اختصاص می‌یابد باید برای نگهداری و حفاظت از درختانی که قبلاً کاشته‌شده‌اند، البته نه صرفاً از شمالی کشور

این عضو هیئت علمی مؤسسه تحقیقات جنگل‌ها و مراتع

شهری سازه‌محور و برخی از فعالان عرصه ساخت‌وساز درختانی که در گذشته کاشته‌شده رسیدگی کرد. بنابراین بودجه‌ها و منابع آبی که به‌اهدفتوسعه جنگل ودرختکاری اختصاص می‌یابد باید برای نگهداری و حفاظت از درختانی که قبلاً کاشته‌شده‌اند، البته نه صرفاً از شمالی کشور

این عضو هیئت علمی مؤسسه تحقیقات جنگل‌ها و مراتع

شهری سازه‌محور و برخی از فعالان عرصه ساخت‌وساز درختانی که در گذشته کاشته‌شده رسیدگی کرد. بنابراین بودجه‌ها و منابع آبی که به‌اهدفتوسعه جنگل ودرختکاری اختصاص می‌یابد باید برای نگهداری و حفاظت از درختانی که قبلاً کاشته‌شده‌اند، البته نه صرفاً از شمالی کشور

این عضو هیئت علمی مؤسسه تحقیقات جنگل‌ها و مراتع

شهری سازه‌محور و برخی از فعالان عرصه ساخت‌وساز درختانی که در گذشته کاشته‌شده رسیدگی کرد. بنابراین بودجه‌ها و منابع آبی که به‌اهدفتوسعه جنگل ودرختکاری اختصاص می‌یابد باید برای نگهداری و حفاظت از درختانی که قبلاً کاشته‌شده‌اند، البته نه صرفاً از شمالی کشور

این عضو هیئت علمی مؤسسه تحقیقات جنگل‌ها و مراتع

شهری سازه‌محور و برخی از فعالان عرصه ساخت‌وساز درختانی که در گذشته کاشته‌شده رسیدگی کرد. بنابراین بودجه‌ها و منابع آبی که به‌اهدفتوسعه جنگل ودرختکاری اختصاص می‌یابد باید برای نگهداری و حفاظت از درختانی که قبلاً کاشته‌شده‌اند، البته نه صرفاً از شمالی کشور

این عضو هیئت علمی مؤسسه تحقیقات جنگل‌ها و مراتع

شهری سازه‌محور و برخی از فعالان عرصه ساخت‌وساز درختانی که در گذشته کاشته‌شده رسیدگی کرد. بنابراین بودجه‌ها و منابع آبی که به‌اهدفتوسعه جنگل ودرختکاری اختصاص می‌یابد باید برای نگهداری و حفاظت از درختانی که قبلاً کاشته‌شده‌اند، البته نه صرفاً از شمالی کشور

این عضو هیئت علمی مؤسسه تحقیقات جنگل‌ها و مراتع

شهری سازه‌محور و برخی از فعالان عرصه ساخت‌وساز درختانی که در گذشته کاشته‌شده رسیدگی کرد. بنابراین بودجه‌ها و منابع آبی که به‌اهدفتوسعه جنگل ودرختکاری اختصاص می‌یابد باید برای نگهداری و حفاظت از درختانی که قبلاً کاشته‌شده‌اند، البته نه صرفاً از شمالی کشور

این عضو هیئت علمی مؤسسه تحقیقات جنگل‌ها و مراتع

شهری سازه‌محور و برخی از فعالان عرصه ساخت‌وساز درختانی که در گذشته کاشته‌شده رسیدگی کرد. بنابراین بودجه‌ها و منابع آبی که به‌اهدفتوسعه جنگل ودرختکاری اختصاص می‌یابد باید برای نگهداری و حفاظت از درختانی که قبلاً کاشته‌شده‌اند، البته نه صرفاً از شمالی کشور

این عضو هیئت علمی مؤسسه تحقیقات جنگل‌ها و مراتع

شهری سازه‌محور و برخی از فعالان عرصه ساخت‌وساز درختانی که در گذشته کاشته‌شده رسیدگی کرد. بنابراین بودجه‌ها و منابع آبی که به‌اهدفتوسعه جنگل ودرختکاری اختصاص می‌یابد باید برای نگهداری و حفاظت از درختانی که قبلاً کاشته‌شده‌اند، البته نه صرفاً از شمالی کشور

این عضو هیئت علمی مؤسسه تحقیقات جنگل‌ها و مراتع

شهری سازه‌محور و برخی از فعالان عرصه ساخت‌وساز درختانی که در گذشته کاشته‌شده رسیدگی کرد. بنابراین بودجه‌ها و منابع آبی که به‌اهدفتوسعه جنگل ودرختکاری اختصاص می‌یابد باید برای نگهداری و حفاظت از درختانی که قبلاً کاشته‌شده‌اند، البته نه صرفاً از شمالی کشور

این عضو هیئت علمی مؤسسه تحقیقات جنگل‌ها و مراتع

شهری سازه‌محور و برخی از فعالان عرصه ساخت‌وساز درختانی که در گذشته کاشته‌شده رسیدگی کرد. بنابراین بودجه‌ها و منابع آبی که به‌اهدفتوسعه جنگل ودرختکاری اختصاص می‌یابد باید برای نگهداری و حفاظت از درختانی که قبلاً کاشته‌شده‌اند، البته نه صرفاً از شمالی کشور

این عضو هیئت علمی مؤسسه تحقیقات جنگل‌ها و مراتع

شهری سازه‌محور و برخی از فعالان عرصه ساخت‌وساز درختانی که در گذشته کاشته‌شده رسیدگی کرد. بنابراین بودجه‌ها و منابع آبی که به‌اهدفتوسعه جنگل ودرختکاری اختصاص می‌یابد باید برای نگهداری و حفاظت از درختانی که قبلاً کاشته‌شده‌اند، البته نه صرفاً از شمالی کشور

این عضو هیئت علمی مؤسسه تحقیقات جنگل‌ها و مراتع

شهری سازه‌محور و برخی از فعالان عرصه ساخت‌وساز درختانی که در گذشته کاشته‌شده رسیدگی کرد. بنابراین بودجه‌ها و منابع آبی که به‌اهدفتوسعه جنگل ودرختکاری اختصاص می‌یابد باید برای نگهداری و حفاظت از درختانی که قبلاً کاشته‌شده‌اند، البته نه صرفاً از شمالی کشور

این عضو هیئت علمی مؤسسه تحقیقات جنگل‌ها و مراتع

شهری سازه‌محور و برخی از فعالان عرصه ساخت‌وساز درختانی که در گذشته کاشته‌شده رسیدگی کرد. بنابراین بودجه‌ها و منابع آبی که به‌اهدفتوسعه جنگل ودرختکاری اختصاص می‌یابد باید برای نگهداری و حفاظت از درختانی که قبلاً کاشته‌شده‌اند، البته نه صرفاً از شمالی کشور

این عضو هیئت علمی مؤسسه تحقیقات جنگل‌ها و مراتع

شهری سازه‌محور و برخی از فعالان عرصه ساخت‌وساز درختانی که در گذشته کاشته‌شده رسیدگی کرد. بنابراین بودجه‌ها و منابع آبی که به‌اهدفتوسعه جنگل ودرختکاری اختصاص می‌یابد باید برای نگهداری و حفاظت از درختانی که قبلاً کاشته‌شده‌اند، البته نه صرفاً از شمالی کشور

این عضو هیئت علمی مؤسسه تحقیقات جنگل‌ها و مراتع

شهری سازه‌محور و برخی از فعالان عرصه ساخت‌وساز درختانی که در گذشته کاشته‌شده رسیدگی کرد. بنابراین بودجه‌ها و منابع آبی که به‌اهدفتوسعه جنگل ودرختکاری اختصاص می‌یابد باید برای نگهداری و حفاظت از درختانی که قبلاً کاشته‌شده‌اند، البته نه صرفاً از شمالی کشور

این عضو هیئت علمی مؤسسه تحقیقات جنگل‌ها و مراتع

شهری سازه‌محور و برخی از فعالان عرصه ساخت‌وساز درختانی که در گذشته کاشته‌شده رسیدگی کرد. بنابراین بودجه‌ها و منابع آبی که به‌اهدفتوسعه جنگل ودرختکاری اختصاص می‌یابد باید برای نگهداری و حفاظت از درختانی که قبلاً کاشته‌شده‌اند، البته نه صرفاً از شمالی کشور

این عضو هیئت علمی مؤسسه تحقیقات جنگل‌ها و مراتع

شهری سازه‌محور و برخی از فعالان عرصه ساخت‌وساز درختانی که در گذشته کاشته‌شده رسیدگی کرد. بنابراین بودجه‌ها و منابع آبی که به‌اهدفتوسعه جنگل ودرختکاری اختصاص می‌یابد باید برای نگهداری و حفاظت از درختانی که قبلاً کاشته‌شده‌اند، البته نه صرفاً از شمالی کشور

این عضو هیئت علمی مؤسسه تحقیقات جنگل‌ها و مراتع

شهری سازه‌محور و برخی از فعالان عرصه ساخت‌وساز درختانی که در گذشته کاشته‌شده رسیدگی کرد. بنابراین بودجه‌ها و منابع آبی که به‌اهدفتوسعه جنگل ودرختکاری اختصاص می‌یابد باید برای نگهداری و حفاظت از درختانی که قبلاً کاشته‌شده‌اند، البته نه صرفاً از شمالی کشور

این عضو هیئت علمی مؤسسه تحقیقات جنگل‌ها و مراتع

شهری سازه‌محور و برخی از فعالان عرصه ساخت‌وساز درختانی که در گذشته کاشته‌شده رسیدگی کرد. بنابراین بودجه‌ها و منابع آبی که به‌اهدفتوسعه جنگل ودرختکاری اختصاص می‌یابد باید برای نگهداری و حفاظت از درختانی که قبلاً کاشته‌شده‌اند، البته نه صرفاً از شمالی کشور

این عضو هیئت علمی مؤسسه تحقیقات جنگل‌ها و مراتع

شهری سازه‌محور و برخی از فعالان عرصه ساخت‌وساز درختانی که در گذشته کاشته‌شده رسیدگی